

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Controversiarvm Omnivm Hvivs Ævi Lvthero-Calvinisticarvm Libri Tres

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiæ, 1627

LXXIX. Num Circumstantiæ Sacrificij tolerabiles sint?

urn:nbn:de:hbz:466:1-35233

est Mysterium pro salute publica, omnique populo peractum à Sacerdote, id est, Ministro publico.

DICO AD I. Præceptum Domini est affirmatiuum pro loco, tempore, persona. &c. Nec iussit semper iunctim, *Facere & Distribueret*; nec vetuit *Facere sine Distribuere*. Quia Sacrificium & Sacramentum administrare diuersa sunt, vt simul esse possint, non debeant; minus sunt idem. Neque Fractio est distributio Sacramenti, sed partialis actio Sacrificii. Nec *1. Cor. 10.* describitur ritus Cœnæ peragendæ; sed participatio Mensæ Domini & dæmoniorum inuicem opponitur. Et, *1. Cor. 11.* Cœnam priuatam vocat cœniuium, in quo *vnus esurit, alius ebrius est*. Nam, more Domini, cum vespertinis Cœnis Synaxes Sacras agebant. Ita S. Chrysostomus.

AD II. Falsum: nam Concilium A-gathense ante mille annos, Missarū meminit, quibus nulla fiebat distributio. Chrysostomus arguit raritatem cōmunicantium; & Oblationem ait frustra fieri, non in se; sed quatenus ordinatur ad Dispensationem communicantiū. Deinde idem docet sæpè, Sacrificium etiam prodesse defunctis, & absentibus viuis; qui tamen non communicant sacramentaliter.

AD III. Isti Canones iubent, vt cōmunicetur in Missis; non verant Sacrificari sine communicantibus. Et adhuc arguimus excusatores è Missis nondum finitis.

QVÆSTIO LXXX.

Num Circumstantiæ Sacrificii sint tolerabiles?

KEMNITIVS pag. 883. Missas non vulgari lingua patari exagiat, vt suspectas. II. Submissa voce legi, vult esse contra Domini institutionem; qui in Cœnam fieri per Annunciationem, ipso clare S. Verbo pronunciant. 2. Quod Cœnæ actio esse vult, beat: ergo & pronuntiatio audibilis.

III. LUTHERVS *Capt. Bab. c. de Euch.* ait. 1. Missa cō magis est Christiana, quod simplicior est, simpliciorque Missæ Christi, sine pompa vestium, gestuum, cantuum. &c. 2. Non tamen calumniam Ecclesiam ob ritus antiquos, 3. Ceremonias sine fide est irritabula impietatis.

IV. Kemnitijs pag. 832. quadruplices Missæ distinguunt Ceremonias. 1. *In S. Scriptura manant.* Vt accipere, Benedicere, Manducare, Mortem Dominum nunciare. 2. *Præscriptæ non scriptæ sint;* vt psalm. lectiones, præces. 3. *Superstitiosas & impias;* vt pro defunctis offerre: Sacrificare, sanctos invocare. 4. *Adiutorias;* vt velles, vasa, ornamenta.

AUTOR. I. LATINA, Græca, Hebraica Lingua, non Vulgaris, est apta Diuinis, præsertim in Missa. I. Quia sacrificium est Actio Oblationis, Cōsecrationis, & Sumtionis: ad Deum colendi magis, quàm instruendum populum. 2. Conceptis verbis sacrificandū est: avulgares linguæ sæpè variant; Et tollitur communicatio Ecclesiarū. Gallus non posset in Germania sacrificare. &c.

II. Submissa legi est ad reuerentiam Mysteriorum ait S. Basil. *l. de Sp. c. 7.* Missæ Iacobi, Clementis, Basili, Chrysostomi præscribunt quædam submissæ legi. Vt & *Leu. 16.* intra velum à solo Incesum offerebatur. 3. Et Christus Sacrificium Crucis silentio magis peregit, quàm clamore. Et memorandæ mortis Domini Annunciatio sit Actione magis, quàm sermone extra Prædicationē Dominum autē si loqui oportuit, vt doceret Apostolos. 4. Neque verba in Sacrificio requiruntur, quod ipsa sint Sacrificium; sed vt Christi præsentiam nobis efficiant. 5. Neque Dominus præcepit auditū sed verbis *Hoc facite;* & hoc Sacerdotis inuest, non populi. III.

III. Lutheri dictum secundū euerit primum. Tertium verum est: nam sine fide impossibile est placere Deo. At fidei inspectam putat de remissis peccatis cuiusque: Hæc damnatur à *Concil. Trid. Sess. 22. Can. ult.* 2. Kemnitium in tertio errare liquet suprà: de quarto, plures illi reiciunt: Necessarias esse negant vi præcepti Ecclesiæ: Vni eis nullā tribuunt. Mēdia Kemniti vide in meo *Antipap. p. 3. q. 7.* De singularum ceremoniarum Antiquitate, &c. *Bell. l. 2. c. 14. 15. 16. 7. &c.*

IX. DE P O E N I T E N T I A.

Q V Æ S T I O L X X X I.

An Penitentia Sacramentum sit propriè dictum?

LUTHERVS lib. de Capt. Babil. timidè negat, & variat. 1. Neganda mihi sunt VII Sacramenta, & tantum tria pro tempore ponenda: 1. Bapt. Pœn. Panis. Ibid. in fine. Propriè Sacramenta vocari videntur est, quæ annexi signis promissa sunt. Quos si, ut, si rigidi loqui velimus, tantum duo sint, Bapt. & Panis. Nam Pœnitentia signo visibili & diuinitus instituta caret: nec aliud esse dixi, nisi viam ad Baptismum. 2. Alibi esse dat Sacramentum, anno 1545.

MELANCHTHON in Locis anno 1522. negat. Pœnit. non est signum: est enim voluntas nostra mortificatio, & reus ratio Spiritus; Sacramentum eius vel signum non aliud est, nisi Baptismus. Idem tamen libris de in cōditis cum Luthero asseruit esse Sacramentum.

ILLYRICVS in apol. Conf. Antwerp. 18. Kemnit. p. 2. Exam. pag. 909. scribere audent Conf. si Augustinam non agnoscere Pœn. Sacramentum. Nimirum quia Lutherus & Melan. h. priorem suum errorem reuocant: nec Pœnitentiam negam asseruerunt.

H. ZWINGLIUS lib. de vera & falsa relig. cap. de Sac. respuit Pœnit. dicere Sacramentum. **CALVINVS** *Inst. l. 4. c. 19. §. 15.* plura aggerit argumenta. Item in *Antid. Trid. Sess. 6. c. 15.* Beza in Confess. c. 7. a. 11.

III. **LUTHERANI** multi Calvinizant in

hoc, licet iurarint in Confessionem Augustinā: Vt Nicolaus Selneckerus in p. 2. *Padagogia.* Wigandus, Illyricus, Kema. in 1. *disput. de Penitentia.* &c. Vide in *Genealog. p. 3. q. 19.*

SVADENTIS CALVINISTÆ 1. Calvinus *Inst. l. 4. c. 19. §. 15.* &c. Romanenses Scholastici anxie in reperiendo hic Sacramento desudant. Nodum in scirpo. Quod tamen optimum habent, rem incertam, opinionumq; varietate confusam relinquunt. 2. Dicunt esse Sacramentum; sed non est ceremonia externa à Domino instituta ad fidei nostræ confirmationem, &c. Qui tale in ipso Augustino, vident, quod penitentia Sacramentum vocant? 3. Nego iure haberi Sacramentum primum, quod nulla Dei promissio singularis ad hanc rem extet. 4. Deinde quod, quæcumq; hic ceremonia profertur, merum sit hominum inuentum, mendacium, & impostura.

5. Kemnitius par. 2. Exam. pag. 903. Ex diuina Institutione non habet tale externum elementum, quale in Baptismo & Eucharistia, quod ad integram definitionem, & genuinam proprietatem Sacramenti pertinet. 6. Sacramentum Pœnitentiae non habet fundamentum in Vet. Testamento, in quo fuit contritio & confessio; neq; tamen idcirco Sacramentum licet etiam absoluerit Nathan Dauidem. Licet Petrus *Act. 10.* Paulus. *Act. 26.* dicant se pœnitentia & remissione peccatorum non aliter docuisse, quam prophetæ. Neque Pœnitentia habet fundamentum in prædicatione Baptistæ, & Christi. 7. Neq; in hęc, Ioan. 20. *Quorum remiseritis peccata.* &c. Neq; in doctrina Apostolorum aut exemplis, teste Paulo *Act. 26.* Petro, *Act. 10.* Vanum & falsum est Apostolos etiam docuisse pœnitentiam quoad substantialia, quæ impiante Baptismo ad Deum conuertuntur, & quæ lapsi post Baptismum redeant in gratiam.

AUTOR. Pœnitentia est propriè dictum Sacramentum: I. Ioann. 20. *Quorum remiseritis.* &c. Vide in *Antichristo p. 3. q. 29.*